

wel, enz.' Zij die het hardst klagen en op de Duitsers schelden, zijn over het algemeen het minst genegen, zelf iets te presteren of ook maar een betrekkelijk klein risico te lopen . . . Het zou o.i. in veel opzichten doeltreffender zijn, indien we rechtstreeks contact met Engeland kregen'¹ -

maar daar zouden Deinum en Vader, toen zij dit schreven, nog ruim twee maanden op moeten wachten.

★

Via de 'Zweedse Weg' konden Wannée en Pot-Dutilh hun rapporten spuien en via diezelfde weg kregen Deinum en Vader hun instructies alsmede de zender 'Packard' - het wordt tijd dat wij op die geheime verbinding dieper ingaan.

Zij was, gelijk in ons vorige deel uiteengezet, in juni '42 begonnen te opereren als verbinding tussen Oosterhuis in Delfzijl en consul-generaal de Jong in Stockholm. Voor die verbinding werd gebruik gemaakt van Nederlandse kustvaarders welke kapiteins bereid waren, goederen en stukken mee te smokkelen. De Duitse controle was wel vrij scherp maar een kustvaarder biedt genoeg gelegenheid om goederen en stukken te verbergen. Oosterhuis schatte na de oorlog dat hij, zolang de 'Zweedse Weg' functioneerde (een dertien maanden), in totaal 36 of 37 zendingen stukken aan de Jong had doen toekomen. Daarbij waren spionagerapporten van de groep die hij zelf samen met Boerema opgericht had en waarvoor vooral deze laatste zich veel moeite gaf; ook rapporten van 'Luctor et Emergo' en van de groep 'Kees' en, zoals wij nog zullen uiteenzetten, tevens van de OD en, later, van de 'Dienst-Wim'; voorts exemplaren van illegale bladen en rantsoenbonnen opdat deze in Engeland nagemaakt zouden worden. De Jong had, voor hij met het werk begon, in Londen de afspraak gemaakt met *MI-6* dat de Engelse dienst alles wat via de 'Zweedse Weg' binnenkwam, aan de Nederlandse geheime dienst zou doorgeven. Die Nederlandse dienst was evenwel in de zomer van '42 zozeer een object van verdeeldheid en ruzies, dat *MI-6* het veiliger achtte, zich vooreerst niet aan die afspraak te houden; hij werd eerst in acht genomen toen in de lente van '43 bleek dat het Bureau Inlichtingen efficiënt opereerde.

MI-6 kon via de 'Zweedse Weg' aan Oosterhuis allerlei vragen stellen. Die waren niet steeds even zinvol. Oosterhuis was bepaald verontwaardigd

¹ H. Deinum en M. Vader: 'Verslag over ervaringen, opgedaan bij pogingen om tot een geheim radiotelegrafisch contact te komen' (26 april 1943) (Doc II-291, a-3).